

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2006-561

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Helimäki, Saara			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Tavoittelun mutkikas moraali : yrittäjävoitto maatalouden monialayrittäjien asenteissa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2006-11-06	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 79 s. 2 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Työn lähtökohtana on käsitys voitontavoittelun merkittävytydestä yrittäjän päämääränä ja yrittäjän tavoittelun onnistumisen mittarina, jota lähtökohtaa vasten työssä on tutkittu maatalouden monialayrittäjiä. Työn kontekstina on kolmannen vuosituhaten alun suomalainen maatalousyrittäjäkulttuuri ja yhteiskunta, joita kumpaakin on kuvattu työn alussa. Tämän jälkeen työn teoreettiseksi viitekehyykseksi esiteltiin näkökulmia yrittäjyyteen. Näkökulmien todettiin usein rakentuvan Smithin (1791/1973) kapitalismiteoriasta juontuvan neoklassisen ihmiskuvan perustalle. Työn teoreettista taustaa jatkettiin tämän jälkeen esittelemällä neoklassismin kritiikille rakentuva Etzionin (1988) sosioekonomisen ”minä ja me” –teorian ihmiskuva.</p> <p>Työn empiirisessä osassa haastateltiin 40 maatalouden monialayrittäjää laadullisen asennetutkimuksen väittämämenetelmällä. Työssä analysoitiin voitonmaksimointia ja toiminnan laajentamista yrittäjätavoitteena koskevaa väittämää, joka oli esitetty haastatelluille osana yrittäjäidentiteetin ja asiakassuuntautuneisuuden merkityksiä monialaisilla maataloilla koskevaa laajempaa tutkimusta vuonna 2002. Aineisto analysoitiin Vesalan ja Rantasen (1996, 2005) kehittämän laadullisen asennetutkimuksen lähestymistavan viitoittamalla tavalla. Laadullinen asennetutkimus on relationistiseen metateoriaan (Ritzer ja Gindoff 1992; Israel 1979) nojaava tutkimuksellinen lähestymistapa, jossa tutkimustekstiä lähestytään argumentatiivisena ilmiönä ja tulkitaan ja jäsennetään asennekäsitteen näkökulmasta. Asennoitumisten tarkastelussa menetelmä rakentuu Billigin (1987/1996) retoriselle asennekäsitteen tulkinnalle. Puheen sosiaalisuutta, puhetilanteiden erilaisia kehyksiä ja yhteisöllisiä sidonnaisuuksia korostavissa painotuksissa menetelmä nojaa lähinnä Batesonin (1972) ja Goffmanin (1974) ajatteluun. Aiemman tutkimuksen perusteella oli tiedossa, että maatalouden monialayrittäjien yrittäjäidentiteetti ei tavoittelun ominaisuuden osalta eroa valtavirtayrittäjistä (Vesala 2002). Työn keskeinen tulos on, ettei voitontavoittelu kuitenkaan näyttäytynyt tälle joukolle yrittäjyyteen liitetyn suorittamisen piirteen kaltaisena individualistisena, muut tavoitteet alleen jyräävänä itsestäänselvyytenä, vaan moniulotteisena ja monella tapaa moraalisen pohdinnan, tunteiden ja yhteisöllisyyden olemassaolon läpäisemänä asiakokonaisuutena. Tulos tukee Vesalan (1996) esittämää relationaalista yrittäjäkuva ja Etzionin (1988) piirtämää ihmiskuvaa.</p> <p>Keskeisimmät lähdeoteokset: Suomalainen yhteiskunta ja maatalousyrittäjyys; Alasuutari (1996), Toinen tasavalta - Suomi 1956-1994. Yrittäjätutkimus; relationistinen yrittäjätutkimus; Vesala (1996), Yrittäjyys ja individualismi. Sosioekonomia; Etzioni (1988), The Moral Dimension – Toward a New Economics. Laadullinen asennetutkimus; Vesala ja Rantanen (painossa), Argumentaatio ja tulkinta - laadullisen asennetutkimuksen lähestymistapa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords maatalousyrittäjät - asenteet asenteet - tutkimus yrittäjyys - tunteet			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			